





~~Ref.~~  
R





26

FACULTATIS JURIDICÆ  
DECANUS,  
JO. PHILIPPUS  
Streit, J. U. D.

EMINENTISSIMI AC CELSISSIMI PRINCIPIS  
ELECTORIS MOGUNTINI CONSILIA-  
RIUS REGIMINIS,

AD AUDIENDAM LECTIONEM CURSORIAM

ET

*ad L. imperium 3. de jurisdic.*

DISSERTATIONEM INAUGURALEM

AD DIEM II. MAJ. MDCCXXXVI.

LECTOREM BENEVOLUM HUMANISSIME  
INVITAT.

---

ERFORDIÆ,

Typis JOH. CHRISTOPH. HERINGII, Acad. Typogr.





**I**N toto jure vix ulla est materia, in qua ita dissentiunt interpretes, sicut in definitione jurisdictionis. *Hauold. Tom. 5. tract. 1. Cap. 1. n. 3.* idque ita esse patet ex variis variorum descriptionibus. Accursius & communis Schola sic eam describit; *jurisdictio est potestas de publico introducta cum necessitate juris dicendi, & æquitatis statuendæ.* *Goveanus lib. 2. de jurisd. sic eam definit: est potestas publica statuendi de civili vel criminali negotio.* *Obrecht lib. I. cap. 8. n. 2. de jurisd. eam definit: est notio Magistratui competens in decisione questionis, an jus sit, nec ne, consistens.* Alias aliorum descriptiones referunt & refellunt *Obrecht dict. cap. n. 45. seqq. Pau-meister de jurisd. lib. 1. cap. 10.* Alii existimant jurisdictionem in acceptione lata, & quatenus proximè respicit administrationem juris & justitiæ, non incommodè posse definiri hoc modo: *jurisdictio est potestas publica jus de aliqua causa dicendi, vel reddendi.* *Zœsius ad digesta, tit. de jurisd. n. 3.* definit eam, quod sit potestas publico jure introducta cum necessitate juris dicendi, & æquitatis statuendæ, ut unicuique, quod suum est ex judicis officio tribuatur. Sed sicut *JCtus in L. 202. ff. de R. I.* dicit, definitio in jure civili periculosa est, parum est

ERFORDIAE  
 CHRISTOPH. HIRNCHII ACADEMIAE





est enim, ut non subverti posset. Sit tamen quidquid sit; at tamen tam rigorosè regulas in jure usitatas examinare non expedit, desumpto argumento ex Wesenbecio ad Digesta de just. & jur. n. 14. ubi in quaestione, an Jurisprudèntia sit ars vel scientia? inquit, in hoc argumento politico subtiliter sic discernenda non sunt, ergo etiam in examinandis definitionibus hæc ita discernenda non erunt, sed sufficit, talem dare rei definitionem vel descriptionem, ut ex illa intelligatur, quid per illam rem Jctus intelligere velit. Schambag. ad Rubr. quemadmodum testam. fiant. Quod ex dictis descriptionibus seu definitionibus sufficienter intelligitur, si singulas earum partes perlustremus. Dicitur enim, quod jurisdictio sit potestas neque enim jurisdictionem hic accipimus pro ejus exercitio, seu actuali dictione juris, cum ea sit habituale quid, & actus primus existens in superiore etiam dormiente: sed pro facultate & potentia, ad jus, sicuti casus occurrerit, reddendum. Pirhing ad tit. de Offic. judic. sect. 1. §. 1. n. 1. in fin. Et hoc valde familiare est jurisconsultis, uti hujusmodi vocabulis, quæ externo sono actum videntur denotare, non tam actum ipsum, quam potius jus, seu facultatem actum illum exercendi intelligant. Omnis enim actus hominis, ut legitimus sit, jus seu facultatem eum exercendi præsupponit, quo deficiente actus perinde habetur, ac si gestus non esset, & ideo actus ipse, itemque jus exercendi illum, seu jus faciendi & exercitium hujus juris idem nomen accipiunt. Vultejus 2. de judic. 4. n. 449. seqq. Porro dicitur, quod jurisdictio sit potestas publica. Verum id ex ratione causæ efficientis, omnis enim



jurisdictio vel immediatè, vel mediatè saltem emanat ab habente summam in Republica potestatem. Quod etiam verum est ratione subjecti, quia is, cui conceditur jurisdictio, hoc ipso efficitur persona ac potestas publica omnis insuper jurisdictio, ratione finis, saltem ultimatè ordinatur ad bonum, & salutem publicam. *Hahn ad Wesenb. ff. de jurisd. n. 4.* Quid verò sit jus dicere? *Cujacius* explicat in *Comment. ad L. 1. & tres seqq. ff. dect. lib. de jurisd.* ubi jus dicere, inquit, idem est, quod jus statuere, jus reddere, justitiam exhibere. *Pauermeister 1. de jurisd. 11. n. 3.* jus dicere est dicere quod jus est, pro imperio scilicet & potestate, ut dictum reddatur effectum. Alii aliter, *Hiltrop apud Pirhing dict. §. 1. n. 1.* jus dicere, ait, est publicâ autoritate in quacunq; causa, civili vel criminali cognoscendo aut decernendo jus & justitiam administrare. Jurisdictio igitur est potestas publica personis & causis administrandi jus suum, ac justitiam debitam; consequenter cognoscendi, statuendi & exequendi quid in causa civili, vel criminali, ex quo patet, eam esse duplicem. Hinc alia mixtum imperium, seu jurisdictio, alia imperium merum, seu jus gladii dicitur, illa in causa civili locum habet, illa in criminali, & definitur, quod sit habere potestatem gladii ad animadvertendum in facinorosos *L. 3. ff. de jurisd.* Putant quidam jurisdictionem inspecie retinuisse nomen divisi ob sui imperfectionem, sed verius videtur id factum ob inopiam verborum: naturâ enim rerum conditum est, ut plura sint negotia, quàm vocabula *L. 4. præscript. verb.* & videmus hoc etiam in aliis juris partibus frequentari, ut unum membrum divideos ferret nomen generis sui. Sic ad-  
optio



optio diviurtio in adoptionem in specie & averfationem.  
*§. 1. instit. L. 1. §. 1. ff. de adopt.* Cognatio in cognationem in specie, & agnationem *L. 10. §. 4. ff. de grad.*  
*Et affin.* pactum a multis in pactum in specie & contractum, sed hæc tranfeant. Nam utilius quæritur, quid fit id, per quod jurisdictio in specie differat ab imperio ut sic, feu quatenus hoc abstrahit ab imperio mero & mixto? vel quodnam fit effentiale distinctarum horum duorum generum? Discriminant aliqui hæc duo per officium juris nobile & mercenarium. verùm hæc doctrina non videtur satis conveniens juri nostro, non quidem eo fundamento, quo eam rejiciunt *Oprecht & Borerus* quod divisio officii judicis in nobile & mercenarium non fit fundata in jure nostro, sed merum commentum interpretans. Nam divisionem illam sufficienter post alios firmat *Sutholt differt. de jurisdict. aphor. 272. seqq.* & quamvis ea secundùm verba non habeatur in jure nostro, satis est haberi quoad rem ipsam. Sed ideo dicta doctrina displicet, quia datur jurisdictio simplex, quæ exereetur absque omni officio mercenario, ut est jurisdictio extraordinaria & voluntaria Jurisdictio itaque in specie & imperium commodè possunt distingui per hoc, quod jurisdictio consistat in administratione juris & justitiæ causarum civilium seduso imperio mixto. E contra imperium consistat in administratione justitiæ, quæ principaliter exereetur per jussionem, aut coercionem de qua materia pluribus digeret ex cathedrâ occasione *L. imperium §. ff. de jurisdict.* quam pro lectione cursoria elegit



NOBILIS ET CLARISSIMVS  
DN. JOANNES ADOLPHVS  
Muffdiener/

*Perillustris Gentis Dominorum Baronum de Thüngen Li-  
nea sic Dicke Luziane in Franconia Orientali Advocatus  
& Gesamnter Amtmann Dynastiarum Zest-  
lofs & Weickersgrüben,*

natus Ranisii in Osterlandia Saxonica Electoralis supe-  
rioritatis, Mense Novembris MDC XCII. Patre adhuc in  
vivi existente Dn. JOANNE HAVBOLDO Muffdiener,  
olim urbis jam nominatae poligrapho, postea vero  
rebus metallicis Saxonice circuli Neustadiensis Præ-  
fecto; Matre SVSANNA MARIA, nata MANGOLDIN,  
XXIII. ab hinc annis pie defuncta. Parentum horum  
honestorum cura educatus fuit ad omnem spectatam  
virtutem, & prius privata institutione pædagogorum  
domesticorum Dn. HEVNOLDI, PLANNICKELII,  
LEOHNHARDI, & FREVNDII usus, postea vero Anno  
MDCC VI. Gymnasium Provinciale, quod Rudolsta-  
dii floret, frequentavit, & ibi per tres annos doctorum  
virorum Dn. M. MVLLERI Rectoris, nec non Dn.  
Magistorum BLOSSII & ACKERI Conrectorum hu-  
jus Gymnasi lectionibus tam publicis, quam privatis  
fideliter imbutus, Anno MDCCIX. etiam ad Acade-  
micum Gymnasium Coburgense profectus est, ubi  
tam in Theologia quam in Philosophia, jure naturæ  
aliisque studiis virum celeberrimum eodemque tem-  
pore Directorem Collegii Casimiriani & Theologiæ  
Professorem publicum Dn. D. ERNESTVM SOLO-  
MONEM CYPRIANVM, in jure Civili autem non mi-  
nus



nus inclytum Dn. D. & Prof. Publ. GIEHVLEINIVM  
nec non in Rhetoricis valde etiam celebrem Dn. Li-  
cent. Theol. VEERPORTEN audivit, postmodum cir-  
ca annum MDCCXV. cum perillustri Domino Ba-  
rone PHILIPPO CHRISTOPHORO DIETERICO de  
THÜNGEN, ut comes studiorum additus, ivit etiam  
ad Univerſitatem Helmſtadienſem, ubi pro-Rectore  
Magnifico D. D. STIDEBURGIO in Album ſtudioſo-  
rum relatus fuit. Hac in Univerſitate in Jure Naturæ,  
Civili, Canonico, Feudali, Criminalique nec non in Hi-  
ſtoricis & Politicis viros celeberrimos Dominos JO.  
PAVLUM KREſſIVM, LEYSERVm, ENGELBRECH-  
TIVM, utrumque GOEBELIVM, HAHNVm, alios-  
que viros doctos audivit, peracto autem pene trien-  
nio circa annum MDCCXVIII. ſeſe cum perilluſtri  
diſto Domino Barone de Thüngen etiam ad Univerſi-  
tatem Fridericianam quæ Halæ floret, contulit, ubi  
Menſe Aprilis Pro Rectore Magnifico Dn. D. HOF-  
MANNŒ numero civium adſcriptus fuit, & tam publi-  
ce, quam privatim, celeberrimos viros Dn. THOMA-  
ſIVM, de LVDWIG, GVNDLING, HEINECCIVM,  
WOLFFIVM aliosque viros eruditos per unum annum  
& ſemestre tempus iterum audivit, duce autem & au-  
tore Dn. Dn. GREIFFIO Regio Fiſcali, ad cauſas in fo-  
ro perorandas ſe applicavit, & vita hac Academica  
etiam peracta, reverſus in Franconiam ſupra appellatæ  
perilluſtris Lineæ Dominorum Baronum de Thun-  
gen Advocatus & Secretarius uſque ad Annum  
MDCCXXIV. fuit, deinde ſimul etiam ut Præfecturæ  
Adjunctus uſque ad annum MDCCXXVII. rerum ſua-  
rum ſategit, in diſto anno MDCCXXVII. autem tan-  
dem



dem etiam munus eines Gesamten Amtmanns simul  
obivit usque ad hæc tempora, & nunc Universitatem  
hujatam accessit, & à Facultate Juridica ad consuetum  
examen Doctorandorum admitti, modeste petiit, in  
coque. Textus ex utroque jure assignatos eruditè &  
doctè resolvit, & ad quæstiones ita respondit, seque  
tam firmum ac fundatum in arte juris ostendit, ut ei-  
dem unanimi consensu ad summos Academicorum  
honorum gradus rite capeffendos publica Cathedra  
aperta fuerit, in quâ proximâ die Mercurii, quæ erit  
2da Maji lectionem cursoriam ad dict. L. imperium 3. de  
jurisdic. eaque finitâ Disputationem inauguralem horis  
consuetis, sistentem

**DIVERSA DVBIA QVIDEM  
VEXATA, ET MAXIMAM PATREM  
FEVDALIA AC EQVESTRIA, PRAXI TA-  
MEN IN FRANCONIA ORIENTALI FIRMATA,  
habebit. Ad quos actus solennes Magnus Domi-  
nus Rector, cæterique Domini Proceres & Cives Aca-  
demici perhumaniter invitantur. Publicatum sub Si-  
gillo Facult. Juridicæ 1. Maji MDCCXXXVI.**





154562

ULB Halle  
005 372 046

3



R











FACULTATIS JURIDICÆ  
DECANUS,  
JO. PHILIPPUS  
Streit, J.U.D.

EMINENTISSIMI AC CELSISSIMI PRINCIPIS  
ELECTORIS MOGUNTINI CONSILIA-  
RIUS REGIMINIS,

AD AUDIENDAM LECTIONEM CURSORIAM

ET

*ad L. imperium 3. de jurisdic.*

DISSERTATIONEM INAUGURALEM

AD DIEM II. MAJ. MDCCXXXVI.

LECTOREM BENEVOLUM HUMANISSIME  
INVITAT.

---

ERFORDIÆ,

Typis JOH. CHRISTOPH. HERINGII, Acad. Typogr.

